

Traducció al català del KDE

Informe de valoració terminològica

Juny del 2006

Introducció

El TERMCAT, a petició de l'equip de traducció del KDE, ha dut a terme la valoració terminològica de la versió catalana de l'entorn d'escriptori KDE.

Amb la finalitat de ponderar l'adequació lingüística i terminològica de la traducció catalana, s'ha dut a terme una revisió per mostratge d'alguns programes, en la interfície real facilitada per l'equip de traducció corresponent a la versió del març 2006 (versió 3.5).

Com a resultat d'aquest procés de revisió, s'ha elaborat un informe de valoració terminològica que recull els aspectes lingüístics i terminològics més rellevants que caldria tenir en compte per obtenir un producte de màxima qualitat lingüística i terminològica.

L'informe es presenta estructurat en cinc parts en què, fruit de la revisió del programari català, es recullen diversos aspectes que afecten l'adequació terminològica, les incoherències en la fraseologia, els calcs d'expressions angleses, les expressions sintètiques i alguns aspectes d'ortografia, morfologia i sintaxi.

Per a cada aspecte es recullen uns quants exemples extrets del text traduït, sense voluntat d'exhaustivitat. S'indica en cada cas la procedència de l'exemple i, habitualment, es consigna amb asterisc la forma original de la traducció seguida de la forma recomanada.

A partir de la valoració establerta en aquest informe, el TERMCAT s'ofereix a continuar col·laborant amb l'equip de traducció per assessorar-los en la resolució de tots els casos terminològics que ho requereixin, amb la voluntat que la millora dels aspectes lingüístics i terminològics que s'han comentat afavoreixin la usabilitat i la qualitat final del producte.

Terminologia

La terminologia específica utilitzada en la versió catalana del KDE és en general adequada, s'ajusta a la normativa general de la llengua i és transparent per a l'usuari. Presentem a continuació una sèrie de casos no prou ben resoltos en aquesta versió i que convindria reconsiderar:

- Atès que la forma *Localització* fa referència en l'àmbit de la informàtica a una noció molt concreta, la traducció dels programes, proposem convindria utilitzar en els menús inicials del Konqueror (i en altres contextos d'utilització) la forma *Ubicació*, més transparent per a fer referència a la situació dins d'una aplicació d'un fitxer, una icona, un paràmetre, etc.
- La forma *visualització* / *visualització prèvia* (i no **vista*) és l'equivalència catalana més adequada per al substantiu anglès *view* / *preview*. *Vista* i *visualització* són dues formes catalanes lingüísticament adequades però el verb *visualitzar* és més precís en l'àmbit informàtic, i s'aplica a l'acció de fer visible mitjançant un recurs tècnic. **Vista* apareix, per exemple, com una opció del menú principal *Visualitza* del Konqueror.
- La forma catalana *retalla* (i no **talla*) és la més adequada per a fer referència a l'acció de treure un fragment per aprofitar-lo en un altre context. **Talla* apareix, per exemple, com una opció del menú principal *Edita* del Konqueror.
- A l'opció *Suports d'emmagatzematge* del Konqueror apareix la forma *Discs i suports *removibles*. La forma correcta en català és *suports extraïbles*.
- Al Konqueror apareix la forma *Carpeta *inicial*. Atès que conté fitxers personals, us proposem la denominació *Carpeta personal*.
- En un missatge d'error del Kmail s'utilitza la forma **adreça de correu electrònic* en comptes de la forma normalitzada *adreça electrònica*.
- En l'apartat de *Miniatures* del KPDF apareix l'indicador de funció *Opcions de *filtrat* en comptes d'*Opcions de filtratge*.
- En el menú *Visualitza* del KPDF apareix l'opció *Ajusta a l'ample de pàgina* en comptes d'*Ajusta a l'amplada de pàgina*.

Fraseologia

En el llenguatge d'especialitat utilitzat en la redacció de programari, són habituals, a banda dels termes, les expressions fraseològiques més o menys fixades. En les opcions que formen part d'un mateix menú, convé utilitzar en la mesura del possible estructures paral·leles (nominals o verbals). Presentem a continuació algunes expressions que formen part d'una mateixa categoria de menú i que s'han traduït per formes catalanes morfològicament diferents.

- Els títols del menú principal del Konqueror són els següents: *Localització / Edita* / Visualitza* / Vés* / Punts / Eines / Arranjament / Finestra / Ajuda*. En els títols de menús, es recomana l'ús de substantius. En aquest cas, podeu utilitzar *Edició* i *Visualització*. En el cas de *Vés*, convindria trobar una forma substantiva que, tenint en compte el referent anglès original, transmetés de manera clara el significat del menú (potser *Navegació, Moviment...*).
- En les opcions del menú *Localització* del Konqueror s'alternen formes nominals i frases. Es recomana mantenir una coherència i redactar en aquest cas totes les ocurrences com a frases, utilitzant formes verbals. Així, en comptes de **Finestra nova / *Pestanya nova* podeu utilitzar *Crea una finestra nova* i *Crea una pestanya nova*.
- Igualment, en les opcions del menú *Edita* del Konqueror, convindria redactar totes les frases utilitzant formes verbals completes. Així, en comptes de **A la paperera* recomanem *Envia-ho a la paperera* o *Elimina-ho*.

A banda de la coherència en l'ús de formes nominals i verbals, també convé mantenir una uniformitat en les sèries relacionades:

- Les icones de lupa porten els indicadors de funció *Augmenta les icones / *Encongeix les icones*. Convindria en aquest cas utilitzar dos verbs més paral·lels com ara *Amplia/Redueix* o *Augmenta/Disminueix*.
- En la configuració del compte de correu del Kmail s'utilitzen les formes *Servidor entrant / Servidor de sortida*. Proposem en aquest cas utilitzar dos termes paral·lels com ara *Servidor entrant / Servidor sortint* o bé *Servidor d'entrada / Servidor de sortida*.
- Les carpetes locals del Kmail reben les denominacions següents: *esborranys / paperera / enviats / sortida / entrada*. Convindria unificar la denominació d'aquestes unitats amb una proposta com ara *esborranys / paperera / missatges enviats / bústia de sortida / bústia d'entrada*. Convindria també que quan s'esmenti aquestes carpetes en altres menús del programa, es faci citant exactament la denominació utilitzada; per

exemple, actualment en el menú *Visualitza* de l'editor Kmail apareix l'opció *Carpeta de correu enviat*.

- En el menú *Visualitza* del Kmail es pot desplegar en l'opció *Adjunts* el menú següent: *Com a icones / Astuts / Inclosos / Oculta* . Convindria establir una uniformitat en la redacció de les quatre opcions, que facilitaria a l'usuari la comprensió de les funcionalitats ofertes.

Calcs d'expressions angleses

La traducció ha de permetre que els usuaris del programa puguin accedir al contingut original com si hagués estat redactat en la llengua d'arribada, per tant s'han d'evitar elements aliens a la llengua catalana, com ara calcs o traduccions literals que no s'ajustin a les estructures pròpies del nostre sistema lingüístic:

- En el Kword, en el menú *Fitxer* la primera opció és **Nova* (de l'anglès *New*). Convindria utilitzar en aquest cas una forma més explicativa, com ara *Crea una plantilla nova / Crea un document nou...*
- En el Kword, en el menú *Fitxer* apareix l'opció **Desa com* (de l'anglès *Save as*). Convindria utilitzar en aquest cas una forma que s'adeqüi a les regles pròpies del sistema lingüístic català, com ara *Desa-ho com a...*
- En l'apartat de *Miniatures* del KPDF apareix l'opció **Sensible a caixa*, un calc de l'anglès *Case sensible* que fa referència a l'opció de distingir entre majúscules i minúscules. Caldria substituir-la doncs per una forma descriptiva catalana més habitual com ara *Distingeix majúscules i minúscules*.
- Les formes catalanes *D'acord* (i no **Bé*) / *Cancel·la* són les més adequades per als botons anglesos *OK/Cancel*.

Expressions sintètiques

En molts dels missatges en què l'anglès empra expressions sintètiques (tant nominals com verbals), en català es prefereix una redacció completa i que faciliti la comprensió de la funcionalitat a l'usuari, sempre que s'hagi previst l'espai disponible suficient.

- En el menú principal *Vés del Konqueror* apareix l'opció *Visitades més sovint*, que convindria substituir per una expressió completa i més entenedora, com ara *Pàgines més visitades* o *Aplicacions més visitades*.
- En el menú *Fitxer* del Kpdf apareix l'opció *Obre recent*, que convindria substituir per una expressió completa i més entenedora, com ara *Obre el document més recent*.

També es recomana, sempre que l'espai disponible ho permeti, que la redacció de les frases sigui completa, amb els articles i determinants pertinents.

- En el menú principal *Punts* del Konqueror apareix l'opció *Afegeix punt*, que es podria completar amb l'article adequat (*Afegeix un punt...*).
- Igualment, en el menú principal *Eines* del Konqueror apareix l'opció *Obre terminal*, que es podria completar amb l'article adequat (*Obre un terminal...*).

Ortografia, morfologia i sintaxi

Es recomana de revisar alguns aspectes d'ortografia, de morfologia i de sintaxi del text traduït, com ara els que s'esmenten a continuació:

- En el menú principal Vés del Konqueror apareix **Historia* (en comptes d'*Historial*).
- En el Kword apareix *Usa sempre aquesta* plantilla* (en comptes d'*Usa sempre aquesta plantilla*).
- En el Kword apareix *Plantilla per a *Fax* (en comptes de *Plantilla per a fax*).
- Com a indicador de funció de la icona de la fletxa corresponent apareix habitualment **Enrera* en comptes d'*Enrere*.
- En el menú *Fitxer* del Kpdf apareix l'opció **Desa com* (en comptes de *Desa com a*). Igualment, en el *Korganizer* apareix l'opció **Mostra l'hora com* (en comptes de *Mostra l'hora com a...*)
- En el Gestor de petades del KDE del KWord apareix la forma femenina *la senyal*, en comptes de la forma masculina normativa *el senyal*.
- En els casos en què una forma lingüística pugui presentar la forma singular o plural, segons els elements variables de la frase, recomanem d'establir una convenció i consignar-la només en la forma plural. Per exemple, en la pestanya *Repetició* del *Korganizer* apareixen les formes *setmana(es)* i **ocurrències(s)* que recomanem de simplificar i esmentar només en la forma plural *setmanes* i *ocurrències*.